

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πρόσφατα, δημοσιεύτηκε μια έρευνα για τον ελεύθερο χρόνο των μαθητών του Λυκείου, με υψηλό δείγμα απ' όλη την Ελλάδα. Συμπέρασμα της έρευνας: ο ελεύθερος χρόνος των μαθητών είναι 40' λεπτά την ημέρα κατά μέσο όρο. Τι θα κάνουν λοιπόν οι μαθητές σ' αυτά τα σαράντα λεπτά; Θα χαθούν μέσα στα πάθη της μαντάμ Μπωβαρύ¹; Έχουν τα δικά τους. Πάντως σε αυτά τα σαράντα λεπτά την ημέρα δεν μπορεί να δημιουργηθεί «χώρος αναγνωστικής απόλαυσης» (Ρολάν Μπαρτ).

Το αποτέλεσμα όμως αυτό δεν έρχεται από μόνο του. Είναι συνέπεια των συγκεκριμένων και εφαρμοσμένων πολυετών πρακτικών οργάνωσης και κανονικοποίησης της ζωής των νέων. Βέβαια ποτέ δεν βγήκε κάποιος υπουργός να πει «Έλληνες μη διαβάζετε», «νέοι μη διαβάζετε». Αντίθετα, μάλιστα. Αλλά αν δεν είναι η πολιτική ηγεσία, η αρμόδια για την παιδεία των νέων που στην πράξη, αφαιρώντας από τους νέους τον ελεύθερό τους χρόνο, αποτρέπει την ανάγνωση, τότε ποιος είναι ο κατ' αρχήν υπεύθυνος; Η εκπαίδευση είναι εξεταστικοκεντρική, με συνέπεια μια αγχώδη προσπάθεια συλλογής μορίων στην οποία θα υποταχθούν όλες οι ενέργειες για την επιτυχία της μοριοσυλλογής, θα αναπτυχθούν όλες οι δυνατές στρατηγικές για την πολυπόθητη είσοδο στα ΑΕΙ, στο πτυχίο και το επάγγελμα. Τα υπόλοιπα είναι για να ευημερούν οι αριθμοί. Λέτε οι παίκτες του Μπιγκ Μπράδερ και Σία να δώσουν το καλό παράδειγμα ρίχνοντάς το στην ανάγνωση του Σταντάλ ή του Καραγάτση;

Βέβαια, λέμε, φταίει η παγκοσμιοποίηση, φταίει το σύστημα, φταίει, λένε μερικοί, η απαιδευσία των εκπαιδευτικών, φταίει η κοινωνία, φταίει το σπίτι, φταίει η τηλεόραση, φταίει το προσωπικό φταίξιμο του καθενός μας. Σ' αυτόν τον αιτιοκρατικό 2 συμφυρμό, όπου όλοι φταίνε για όλα και άκρη δεν μπορούμε να βγάλουμε, ξεχνάμε το ουσιώδες: η κοινωνία δεν φτιάχνεται με ίση συνδρομή όλων μας. Για το πρόβλημα της ανάγνωσης, που η φθίνουσα³ σημασία της στη ζωή μας, υποτίθεται, μας ταπεινώνει και μας φτωχαίνει, φταίει κυρίως το Σχολείο και ειδικότερα η επί δεκαετίες πολιτική των υπουργείων, των υπουργών και κομμάτων που εκπονούν και επιβάλλουν τα συγκεκριμένα συστήματα οργάνωσης και μόρφωσης των νέων. Η αλήθεια αυτών των συστημάτων είναι γραμμένη επάνω στα ίδια τα σχολικά βιβλία: ΟΕΣΒ: Όταν Έχουμε Σχολείο Βαριέμαι.

Άγγελος Ελεφάντης, περ. Ο Πολίτης, τ.100, Μάιος 2002

ΘΕΜΑΤΑ

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο του κειμένου σε 80-100 λέξεις.
(Μονάδες 25)

B.1. Να δώσετε έναν τίτλο στο κείμενο.

(Μονάδες 5)

- 1 ηρωίδα στο ομώνυμο μυθιστόρημα του Γκυστάβ Φλωμπέρ
- 2 μπέρδεμα για το ποιος ευθύνεται
- 3 μειωμένη, λιγοστή, παρηκασμένη²



B.2. Σε αρκετά σημεία του κειμένου ο λόγος χρωματίζεται με ειρωνική διάθεση. Να εντοπίσετε δύο ειρωνικές φράσεις και να εξηγήσετε τι σχολιάζεται αρνητικά στην κάθε περίπτωση.

(Μονάδες 10)

B.3. Να αναπτύξετε σε 80-100 λέξεις το περιεχόμενο του ακόλουθου αποσπάσματος από το κείμενο:

«η εκπαίδευση είναι εξεταστικοκεντρική ...στο πτυχίο και το επάγγελμα»

(Μονάδες 5)

B.4. χώρος αναγνωστικής απόλαυσης, ο κατ' αρχήν, αποτρέπει, το ουσιώδες, συνδρομή.

Να γράψετε ένα συνώνυμο για κάθε λεκτικό σύνολο ή λέξη που βρίσκεται παραπάνω.

(Μονάδες 5)

Γ. Είναι γεγονός ότι οι μαθητές δεν διαβάζουν εξωσχολικά βιβλία στον ελεύθερο χρόνο τους.

Να γράψετε ένα κείμενο 400-500 λέξεων στο οποίο θα αναφέρετε τους λόγους για τους οποίους οι μαθητές δεν διαβάζουν εξωσχολικά βιβλία, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους θα οδηγηθούν στην ανάγνωση τέτοιων βιβλίων.

(Μονάδες 50)